

VAN DEZELFDE AUTEUR

De jongen die tien concentratiekampen overleefde

Projekt 1065

Vluchteling

Erecode

D-day

9/11

De laatste granaat

ALAN GRATZ

TWEE GRADEN

kluitman

Voor Claire en Maddie Gratz
De toekomst is van jullie

Nur 284/W092301

Bisac YAF001020 / YAF043010

© MMXXIII Nederlandse editie: Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXXII Tekst: Alan Gratz

Published by arrangement with Scholastic Inc., 557 Broadway, New York, USA

Oorspronkelijke titel: *Two Degrees*

Nederlandse vertaling: Carla Hazewindus

Ontwerp omslag en binnenwerk: Christopher Stengel

© Omslagbeeld: HITANDRUN

© Omslagfoto's: Antonio Ronzitti/Eyeem/Getty Images en shutterstock.com

Belettering omslag: Mariska Cock

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

kluitman.nl
alangratz.com

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLIVERANCIER

]

DE SIERRA NEVADA, CALIFORNIË

DEEL I

RODE VLAG: GEVAAR

‘Pap, kijk! Een bosbrand!’ riep Akira Kristiansen. Ze wees over het bergpad naar een grijze rookpluim die opsteeg tussen de bomen in het dal.

Akira’s vader reed vlak voor haar op Elwood, een zwart Fries paard. Akira zelf zat op Dodger, een kastanjebruin quarter horse. Dodger had de brand als eerste opgemerkt. Hij was plotseling blijven staan en had zijn oren naar de rook gedraaid om Akira duidelijk te maken dat er iets niet in de haak was.

Akira’s vader hield halt en keek achterom. Lars Kristiansen was in Amerika geboren, maar zijn ouders kwamen oorspronkelijk uit Noorwegen. Toch zag hij eruit als een echte Amerikaanse houthakker, met zijn blauwe spijkerbroek, roodgeruite hemd en volle, bruine baard.

‘Maak je geen zorgen,’ zei hij. ‘Ik weet zeker dat het niks bijzonders is.’

Akira was er niet gerust op. Voordat ze ’s ochtends op pad waren gegaan, had ze gekeken of er een waarschuwing voor bosbrand was. Het nationaal weerbureau had vandaag de Sierra

Nevada een rode vlag gegeven. Dat gebeurde in de herfst bijna dagelijks. Een rode vlag betekende hoge temperaturen, droogte en een harde wind – allemaal factoren die een bosbrand mogelijk maakten. Het kon toch niet anders dan dat rook in de bergen gevaar betekende?

Akira keek naar de dorre bladeren en dennennaalden op de grond. Die lagen gewoon klaar om vlam te vatten. ‘Zullen we toch maar even de bosbrandweer waarschuwen?’ zei ze.

‘Een klein brandje is goed voor het bos,’ zei haar vader. ‘Dan wordt al die droge troep opgeruimd, voordat het zich opstapelt en er een brand ontstaat die niet meer te blussen is.’

Maar er zijn nooit meer ‘kleine brandjes’, dacht Akira bij zichzelf. Door de opwarming van de aarde, de hogere temperaturen en langere droogteperiodes was alles kurkdroog geworden en Californië in een kruitvat veranderd. Tegenwoordig was elke brand een megabrand, die zowat de halve staat in de as legde. En dat kwam allemaal door de klimaatverandering, die door mensen was veroorzaakt. Het afgelopen jaar was dit op school in de les behandeld en ze was er erg van geschrokken. Maar toen ze thuiskwam van school en haar ouders vertelde wat ze had geleerd, zei haar vader hetzelfde wat hij nu zei:

‘De natuur kan uitstekend voor zichzelf zorgen!’

Hij klakte met zijn tong om Elwood verder te laten lopen, en had duidelijk geen zin om er nog langer over te praten.

Akira schudde haar hoofd. Haar vader had net als zij gezien wat er de afgelopen jaren in de Sierra Nevada was veranderd: steeds meer grote en verwoestende natuurbranden, rookwaarschuwingen waardoor ze thuis moest blijven en niet naar school kon. Te weinig regen, waardoor hun bron regelmatig droogviel.

Maar ze keek wel uit om het woord ‘klimaatverandering’ te gebruiken waar haar vader bij was. Dan ging hij meteen met haar in discussie en daar had ze gewoon de energie niet voor. Haar vader kreeg juist energie van het van gedachten wisselen met andere mensen. Dat vond hij gezellig. Akira was het tegenovergestelde. Ze hield van mensen, maar ze werd er doodmoe van als ze steeds ‘aan’ moest staan. Na een hele week drukte op school en thuis knapte ze reuze op van de vredige ritjes met Dodger op zaterdagochtend.

En ruziemaken over de klimaatverandering was absoluut niet vredig.

Akira keek achterom naar de rook en zuchtte. Toen gaf ze Dodger een klopje op zijn schouder om hem te laten merken dat ze zijn boodschap had begrepen.

‘Dank je, Dodger. Alles is in orde,’ zei ze.

Dat hoop ik tenminste, voegde ze er stilletjes aan toe.

KONING SEQUOIA

Het was oktober, en de heuvels waren gehuld in oranje, gele, rode en groene tinten. Akira was dol op deze tijd van het jaar, want buiten was het lekker fris en rook het naar ceders en douglassparren. Er waren wel wat donkere wolken aan de hemel, maar Akira wist dat het niet zou gaan regenen.

Het regende eigenlijk nooit meer.

Ze deed haar ogen dicht, haalde even diep adem en gaf Dodger de vrije teugel. Samen met haar vader op Elwood reed ze door een verzameling hoge ponderosa-dennen, waar tussen de granieten rotsen berenklaver en witte elzenbomen groeiden. De paarden klommen steeds hoger, naar de top van de berg, en eindelijk bereikten Akira en haar vader het einddoel van hun tocht.

Het werd heel stil rond Akira, alsof ze een kerk binnenging, en ze kreeg kippenvel.

‘Zie de koning in zijn glorie, koning Sequoia,’ fluisterde Akira’s vader. Dat was een regel uit een citaat van John Muir, een beroemde natuuronderzoeker.

Akira en haar vader reden nu tussen tientallen reuzensequoia’s, een van de grootste boomsoorten op aarde. De grootste sequoia op deze plek was drieënhalve meter breed en zo hoog dat Akira haar hoofd in haar nek moest leggen om de top te kunnen zien. Volwassen sequoia’s zoals deze werden ook wel mammoetbomen genoemd, omdat ze zo groot en zo oud waren, soms wel meer dan tweeduizend jaar.

Akira en haar vader glimlachten naar elkaar. Ze hielden allebei heel veel van deze plek. Akira had het gevoel dat de tijd hier geen rol speelde. Alsof de rest van de wereld niet bestond. Hier, bij deze bomen kon ze aan alles ontsnappen. Het was haar toevluchtsoord.

Ze steeg van Dodger af en liep verder tussen de bomen terwijl haar paard ging grazen. Ik ben net een mier die tussen olifanten staat, dacht Akira. Vergeleken met de reuzensequoia's voelde ze zich heel klein en onbeduidend, maar wel op een fijne manier. Door deze bomen beseftte ze dat zij niet het middelpunt van het universum was. Dat er dingen bestonden die veel ouder en groter waren dan zij.

Haar vader was ook van zijn paard afgestegen. 'O nee,' fluisterde hij dramatisch. 'Wat gebeurt er als jouw bosbrand helemaal hier boven komt?'

Akira keek hem kwaad aan. Zij wist net zo goed als haar vader dat sequoia's prima bestand waren tegen bosbranden. Hun schors was meer dan een halve meter dik en hun takken met altijdgroene naalden zaten zo hoog aan de bomen dat het vuur er niet bij kon. Deze bomen hadden juist bosbranden nodig om zich voort te planten – de dennenappels met de zaden gingen pas open als ze aan grote hitte werden blootgesteld. Deze bomen konden een bosbrand makkelijk overleven, dat wist haar vader ook wel. Hij wilde gewoon dat ze met hem in discussie ging over de klimaatverandering.

Akira draaide zich nijdig om. Waarom moest haar vader dit verpesten? Terwijl ze zich tijdens deze ritjes door de bergen juist zo verbonden met hem voelde. Hij had haar de namen van alle planten en dieren in het bos geleerd, alle feiten over

de mammoetbomen. Hij had haar geleerd hoe ze weer energie moest krijgen van de natuur om haar heen.

Hoe was het mogelijk dat haar vader er zo naast zat over de klimaatverandering, terwijl hij het verder altijd bij het rechte eind had?

Akira schudde haar hoofd. Ze liet zich niet uit de tent lokken. Ze ging niet de strijd met hem aan. Dit was háár dag. Op dit moment waren alle andere dingen ver weg en ze was op de fijnste plek van de hele wereld. Dat kon niemand van haar afpakken.

'Wow! Cool!' riep een meisjesstem achter haar, en Akira schrok zich wild.

INDRINGERS

Akira draaide zich om. Het meisje dat haar heiligdom was binnengedrongen, was een jaar of dertien, dus van dezelfde leeftijd als zij. Ze had kort, pikzwart haar en een lichtbruine huid, net als de man die naast haar liep. Vast vader en dochter, dacht Akira.

‘En er zijn ook paarden!’ zei het meisje, en ze rende naar Dodger en Elwood. Opeens zag ze Akira en ze bleef staan. ‘O, hoi. Sorry.’

‘Hallo,’ riep Akira’s vader naar de nieuwkomers. ‘Ik ben Lars en dit is Akira.’

‘Hallo, Daniel en Sue,’ zei de andere vader. Zijn dochter en hij hadden een licht accent, maar Akira kon het niet thuisbrengen.

‘Waar komen jullie vandaan?’ vroeg Akira’s vader.

Akira kreunde inwendig. Haar vader deed niets liever dan een praatje maken met allerlei mensen. Hij kletste met iedereen, of het nou de mensen in de supermarkt waren of de ouders die voor school wachtten om hun kinderen op te halen. Dat was al erg genoeg, maar nu zou dat gezellige gedoe van hem ervoor zorgen dat deze mensen hier bleven hangen.

‘We zijn met de auto uit Fresno gekomen,’ zei de man. ‘De auto hebben we op de parkeerplaats aan de andere kant van de berg laten staan en we zijn toen naar boven gelopen. En jullie?’

‘Wij wonen in de buurt, en zijn met de paarden vanaf de andere kant naar boven gereden,’ zei Akira’s vader. ‘Mijn vrouw en jongste dochter zijn thuis.’

‘Mag ik je paard aaien?’ vroeg Sue aan Akira, terwijl de beide vaders over van alles en nog wat stonden te kletsen.

‘Ja hoor,’ zei Akira. Ze was ontzettend teleurgesteld. Waarom moesten dit meisje en haar vader uitgerekend op dit moment hier komen? Ze waren echt indringers in haar toevluchtsoord.

In ieder geval wist Sue wel dat ze Dodger over zijn hals moest aaien en geen klapjes op zijn hoofd moest geven, zoals bij een hond. Dodger vond haar duidelijk aardig, want hij duwde zijn neus tegen haar aan, waardoor Sue moest lachen. Dodger kon mensen heel goed beoordelen en daardoor ontspande Akira een beetje.

‘Echt ongelooflijk, wat een enorme bomen,’ zei Sue. Ze praatte ineens een stuk zachter. Misschien voelde ze nu ook de betovering van deze plek.

‘Ja, hè. Is dit... zie je ze nu voor het eerst?’ vroeg Akira. Ze deed haar best om sociaal te zijn. Dat vond ze trouwens behoorlijk moeilijk. Eigenlijk was Dodger haar enige echte vriend, al vanaf het moment dat Patience weer naar Florida was verhuisd.

Sue knikte. ‘We zijn hier pas verleden jaar komen wonen.’

‘Ik ben hier opgegroeid,’ zei Akira. ‘Mijn vader neemt me al vanaf dat ik klein was mee naar de sequoia’s.’

‘Is dat je vader?’ vroeg Sue, en ze kreeg meteen een rood hoofd. ‘Sorry. Ik dacht...’

‘Geeft niet,’ zei Akira. Dit gebeurde haar zo vaak. Ze leek niet echt op een van haar ouders. Haar brede schouders en hoge jukbeenderen had ze van haar vader, en het steile zwarte haar en de bruine ogen van haar moeder.

‘We vonden het een beetje riskant om naar Californië te verhuizen, vanwege de hoeveelheid bosbranden die jullie hier

hebben gehad,' hoorde Akira de vader van Sue zeggen, en in haar hoofd begonnen alarmbelletjes te rinkelen. Ze wilde naar de twee vaders toe lopen en iets zeggen om hen af te leiden van het gespreksonderwerp. Maar het was al te laat.

'Je weet wel, door de klimaatverandering,' voegde Daniel eraan toe.

Akira verstijfde. O nee. Niet dat, alsjeblieft, dacht ze.

Maar het woord was al gevallen.

Akira's vader begon te lachen. 'Er bestaat niet zoiets als "klimaatverandering",' zei hij tegen Sues vader. 'De aarde kent warme en koude cycli, maar daar hebben de mensen niets mee te maken.'

Daniel keek verbaasd. 'Dat meen je toch niet? Dus de enorme uitstoot van broeikasgassen door het gebruik van fossiele brandstoffen heeft volgens jou niets te maken met de opwarming van de aarde?'

Akira en Sue keken elkaar bezorgd aan, want ze voelden dat het gesprek de verkeerde kant opging. Dodger had zelfs zijn oren naar de twee mannen gericht.

'De aarde is een gigantisch ecosysteem,' zei Akira's vader, alsof hij het aan een klein kind moest uitleggen. 'En wij maken daar maar een heel klein deeltje van uit.'

'Pap...' zei Akira, maar haar vader lette niet op haar. Dodger stond onrustig te trappelen want hij merkte dat Akira nerveus werd. Hun schitterende ochtend viel helemaal in het water.

'Al die gassen houden de warmte in onze atmosfeer vast,' zei Sues vader, 'het gevolg is langdurige droogtes, smeltende ijskappen en het stijgende peil van het zeewater. De klimaatverandering bestaat echt en wordt door ons veroorzaakt. En daarom is

het ook onze verantwoordelijkheid om er iets aan te doen.'

'Hoor je wel wat je zegt?' zei Akira's vader. 'Kijk nou eens naar deze bomen. Hoe kun je tussen deze reuzen staan en denken dat wij iets kunnen veranderen? Het is pure arrogantie om te beweren dat wij een klimaatverandering hebben veroorzaakt en die kunnen stoppen als we dat willen.'

'Ik zal je eens vertellen wat arrogant is...' zei Daniel, maar hij kon zijn zin niet afmaken.

'Brand!' schreeuwde Sue, en iedereen schrok. 'Er is een bosbrand aan de andere kant van de berg!'

Akira keek in de richting vanwaaruit ze met haar vader was gekomen en haar mond viel open. Het rookpluimpje dat ze nog maar kortgeleden had gezien, was uitgegroeid tot een gigantische, razende natuurbrand. Het vuur verzwoeg het bos met een verschrikkelijke snelheid.

En het kwam recht op hen af.

'We moeten meteen terug naar de auto!' riep Daniel.

'Lopend gaat jullie dat niet lukken. Het vuur grijpt veel te snel om zich heen,' zei Akira's vader, die hun hele discussie al was vergeten. 'Ga maar op de paarden zitten. We brengen jullie naar de parkeerplaats.'

Akira trok aan haar vaders arm. 'Maar pap, dat is niet de kant van ons huis op!'

'We zetten hen daar af en dan gaan we via de lange route terug,' zei haar vader. 'Het komt goed. Maar we moeten eerst deze mensen in veiligheid brengen. Schiet op!'

DE MORRIS-BRAND

In een snelle galop denderden de paarden over het pad. Akira's vader reed met Sue op Elwood en Daniel zat achterop bij Akira, die op Dodger reed.

Dodgers oren gingen steeds naar voren en naar achteren en zijn hele lijf was gespannen. Reageerde hij op Akira's angst en voelde hij dat ze zo snel mogelijk het bos uit moesten komen? Of voelde hij nog iets anders? Hoe dicht was het vuur hen genaderd?

Akira haalde haar telefoon tevoorschijn en tikte op het scherm.

'Wat is dat?' vroeg Daniel, die over haar schouder meekeek.

'Een app voor natuurbranden,' zei Akira. 'Hierop kun je zien waar er nu bosbranden zijn.'

Er werd een kaart van de omgeving geladen en een paar seconden later zag Akira een grote rode vlek verschijnen, die het hele gebied achter hen bedekte. Ze zoomde uit, maar de rode vlek werd steeds groter.

Akira schrok. 'Dat kan niet,' fluisterde ze.

'Hoe erg is het?' vroeg Akira's vader en hij wierp snel een blik achterom.

'Heel erg,' zei Akira. Het was nog niet eens een half uur geleden dat ze dat rookpluimpje had gezien. En nu had het vuur zich al verspreid over het gebied achter de grote weg die rond de berg liep. De weg waar Sue en haar vader overheen moesten om hier-vandaan te komen.

Nog erger was dat de rode vlek al een naam had gekregen.

'Ze noemen het de Morris-brand,' zei Akira.

Haar vader en zij wierpen elkaar een bezorgde blik toe. Ze wisten allebei wat het betekende als de bosbrandweer een brand een naam gaf. Dit was een megabrand.

Terwijl Akira op haar telefoon keek, werd de app bijgewerkt en sprong de voorste rand van de brand dicht naar de weg.

'Het gaat heel snel!' riep Akira.

'Het komt goed,' riep haar vader terug. 'We zijn bijna bij de parkeerplaats.'

Akira voelde Daniel trillen achter haar op het paard. Akira was zelf ook bang. Ze was eigenlijk nog nooit zo bang geweest. Dit soort branden had ze op het nieuws gezien. Op kilometers afstand de rook ervan ingeademd. Maar ze was nog nooit zo dicht in de buurt van zo'n brand geweest. Als bosbranden door de wind werden aangewakkerd en echt groot werden, konden ze bijna niet meer geblust worden en werden ze heel gevaarlijk. Dan vielen huizen, stadjes en honderdduizenden hectares bos ten prooi aan de vlammen.

En ook mensen.

Akira probeerde niet in paniek te raken. Kon ze de rook al ruiken of verbeeldde ze het zich maar? Werd het donkerder of was het gewoon een wolk die overdreef?

We hadden iemand moeten bellen toen we de rook zagen, dacht ze. We hadden er iets aan moeten doen.

Nu was het te laat.

De paarden stormden het bospad af en de kleine parkeerplaats op. Daar stond maar één auto, een elegante vierdeurs hybride. Heel wat anders dan de zware, benzine slurpende pick-uptruck van Akira's vader.

‘Daar staat onze auto!’ riep Sue.

Akira liet Dodger halt houden. Sues vader stapte af en hielp toen Sue om van Elwood af te stijgen.

Dodger hinnikte en bewoog nerveus onder Akira heen en weer. Ze legde een hand op zijn schoft om hem te kalmeren. ‘Wat is er, jongen? Wat is er aan de hand?’

Akira keek nog een keer op de bosbrandapp. De blauwe stip die haar locatie aangaf, bevond zich nu midden in de brand!

‘Nee!’ riep Akira toen ze opkeek en zag dat er al oranje vlammen langs de bomen naast de weg schoten.

De brand had hen bereikt.

BRANDENDE VRAGEN

‘Pap!’ schreeuwde Akira. Ze wees naar de bomen langs de rand van het parkeerplaatsje, die vlam vatten alsof het lucifershoutjes waren.

‘O nee,’ zei haar vader terwijl Elwood rondjes draaide. ‘Nee, nee.’

Akira voelde dat Dodger op het punt stond te gaan steigeren en ze trok aan de teugels om hem in bedwang te houden.

Daniel trok Sue tegen zich aan. ‘Wat moeten we doen? Waar moeten we naartoe?’ vroeg hij.

Akira zag meteen dat de smalle strook grind van de parkeerplaats hen niet kon beschermen. Als ze hier bleven, kwamen ze om in de vlammen.

Akira’s vader sprong van Elwood. ‘Vlug! Iedereen in de auto,’ zei hij. ‘Schiet op! We moeten erdoorheen rijden.’

‘Erdoorheen rijden?’ riep Daniel uit.

‘Als we hier niet weggaan, worden we ingesloten door het vuur!’ zei Akira’s vader. ‘De asfaltweg vormt een soort brandgang. Snap je? De bomen en struiken staan in brand, maar de weg niet.’

Haar vader had gelijk, wist Akira. De brand verspreidde zich door het bos, maar sprong niet over op het wegdek. Dus moesten ze over de weg. Dat was de enige manier om aan het vuur te ontsnappen. Voor hen tenminste.

‘En de paarden dan?’ zei Akira. Ze legde haar hand op Dodgers hals.